

**V Міжнародна
науково-практична конференція**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

ЗМІСТ

АВШЕНІЮК Н.М. ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ.....	15
ЩЕРБАН Т.Д. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ НА ЕТАПІ ЇХ АДАПТАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	17
BERNÁTOVÁ R. VÝCHOVA K ZDRAVIU S AKCENTOM NA VEDOMOSTI ŽIAKOV MLADŠIEHO ŠKOLSKÉHO VEKU O ĽUDSKOM TELE.....	19
HARAPKO V.I, MOLNAR G.D. PROBLEMS OF TEACHING STUDENTS TO WRITE ESSAYS-DESCRIPTIONS IN ENGLISH.....	20
КОСОТ А. WIEDZA EKOLOGICZNA DZIECI W WIEKU WCZESNOSZKOLNYM.....	22
КОСОТ А. RUCH I AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA DZIECI W DOBIE INTERNETU.....	24
PALLAY K. STUDENT MOBILITY IN UKRAINE.....	26
САКАЛОВА Б.С. VÝCHOVA K ZDRAVIU ŽIAKOV MLADŠIEHO ŠKOLSKÉHO VEKU SO ZAMERANÍM NA ICH STRAOVACIE NÁVYKY.....	27
ФАБРЫЧНА У. PROFESSIONAL LINGUISTIC EDUCATION OF TRANSLATORS AS SEEN BY INDUSTRY EMPLOYERS AND MASTER STUDENTS.....	29
АЛМАШИ-КОПИН А.В., КУЦИК О.Г. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК БАЗОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	31
АНДЄЛ Ю.І., ЧЕКАН О.І. ЗМІСТ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ ПРИ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИХ ПОРУШЕННЯХ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	33
БАБИНЕЦЬ Н.В., БАРНА Х.В. ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ДОШКІЛЬНИКІВ ЯК ОСНОВА МОРАЛЬНОСТІ.....	35
БАБЛЮК В.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ПРОБЛЕМНА СИТУАЦІЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	37
БАЛКО А.І., КАЛИТИЧ Н.В., БРИЖАК Н.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ВАЛЕОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З РОДИНАМИ.....	39
БАРНА Н.А. ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ВИКОНАВСЬКОЇ ОСОБИСТОСТІ СКРИПАЛЯ.....	41

до навчання впродовж життя, рефлексивна компетентність), які забезпечують ефективну професійну діяльність, мобільність та конкурентоздатність фахівця.

Найважливішою характеристикою професійної компетентності вважаємо «спрямованість на дитину». Педагогічна спрямованість вчителя на дитину має на меті виробити в учня мотивацію навчання, пізнання навколишнього світу, людей, самого себе. Вона передбачає турботу про дитину, інтерес до неї, любов, сприяння розвитку її особистості і максимальну самоактуалізацію її індивідуальності. Отже, на нашу думку, в основі поняття «професійна компетентність» учителя початкових класів лежить усвідомлення педагогом своїх педагогічних можливостей, особливостей учнівського колективу, перспектив його розвитку, своєрідності соціуму. Таке концептуальне усвідомлення визначає професійну гнучкість педагога в підборі (а не копіюванні) педагогічних технологій, методик, що дозволяють успішно реалізувати головну мету – створити умови для розвитку особистості молодшого школяра.

Список використаних джерел

1. Введенский В.Н. Моделирование профессиональной компетентности педагога / В. Н. Введенский // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 51–55.
2. Жигайло О. Психологічні аспекти формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів / О.Жигайло // Молодь і ринок. - 2012. - № 6. - С. 78-81.
3. Професійна компетентність вчителя початкових класів: навчально-методичний посібник для вчителів / Автори-упоряд.: В. Є. Берека, А. В. Галас. - Харків: Вид-во «Ранок», 2018. - 496 с.
4. Хоружа Л. Л. Етична компетентність майбутнього вчителя початкових класів: Теорія і практика /Л. Л. Хоружа. - К.: Преса України, 2003. - 320 с.

АНДЄЛ Ю.І.,
ЧЕКАН О.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ЗМІСТ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ ПРИ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИХ ПОРУШЕННЯХ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Найпоширенішими вадами мовлення серед дошкільників та учнів молодшого шкільного віку є фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення – порушення процесів формування вимовної системи рідної мови у дітей з різними мовленнєвими порушеннями внаслідок дефектів сприйняття й вимови фонем.

В останній час у нашій країні спостерігається тенденція до збільшення кількості дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку. Відомо, що порушення мовлення у дошкільників мають здатність до патологічного закріплення. У подальшому шкільному навчанні стійкі помилки в усному мовленні можуть спричинити різноманітні порушення у засвоєнні шкільних знань. Тому проблема організації ефективної логопедичної допомоги щодо попередження та

корекції фонетико-фонематичних порушень мовлення у дітей дошкільного віку є актуальною.

У працях Р. Лалаєвої, Г. Жаренкової, В. Коноваленко, Р. Левіної, М. Шеремет та інш. досліджувались особливості прояву фонетико-фонематичного недорозвитку мовлення у дітей дошкільного віку. Мовлення дітей з ФФН характеризується неправильної вимовою звуків: пропусками, спотвореннями, замінами. Кількість порушених звуків може бути досить значною – до 16 – 20. Поряд з порушеною звуковимовою у дітей з фонетико-фонематичним недорозвитком спостерігаються помилки в складовій структурі слова і звуконаповненості. Такі порушення у мовленні дітей безпосередньо зумовлені несформованістю у них фонематичного слуху і сприймання. Без спеціальної корекційної роботи дитина не навчиться розрізняти і впізнавати фонемати на слух, аналізувати звукоскладову будову слова.

Отже, метою дослідження є визначення системи логопедичних занять та ігрових вправ щодо корекції фонетико-фонематичних порушень усного та попередження вад писемного мовлення у дітей старшого дошкільного віку.

В процесі навчання дітей з ФФНМ в умовах спеціального дитячого садка вирішують такі завдання [2]:

- формування у дітей фонетичної системи мовлення, тобто уточнення і закріплення вимови збережених звуків, а також виправлення вимови порушених звуків;
- розвиток повноцінного фонематичного слуху і сприймання, тобто навчання дітей за допомогою спеціальних прийомів розрізняти звуки на слух, запам'ятовувати і відтворювати ряди звуків і складів;
- формування навички звуко-складового аналізу і синтезу, тобто вміння ділити слова на склади і звуки, послідовно аналізувати їх, проводити зворотні операції: складати склад зі звуків, а слово – зі складів (синтез);
- на основі аналітико-синтетичної діяльності забезпечення засвоєння дітьми деяких елементів грамоти.

Для вирішення корекційних завдань було розроблено ряд конспектів логопедичних занять до змісту яких увійшли наступні ігрові вправи: для формування фонетичної сторони мовлення- «Артикуляційна гімнастика», «Чи правильно я говорю?»; для розвитку слухової уваги та слухової пам'яті: «Що ти чуєш?», «Тихо-гучно», «Вгадай по звуку»; для розвитку фонематичного слуху: «Чого не стало?», «Назви по порядку», «Хто більше», «Розділи на три».

Проаналізувавши науково-методичну літературу можна зробити висновок, що діти з ФФНМ потребують особливих умов навчання і виховання, відповідних методів та прийомів для подолання мовленнєвих порушень. Саме тому важливим є раннє виявлення вад мовлення у дошкільників та вчасне використання корекційно-виховної роботи, яка сприятиме виправленню або послабленню мовленнєвих порушень дитини, що допоможе їй у засвоєнні знань, вмінь та навичок, необхідних для успішного навчання у школі та формування особистісного «Я» дитини.

Список використаних джерел

1. Коноваленко В.В., Коноваленко С.В., Рібцун, Ю. В. Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: програмно-методичний комплекс / Ю. В. Рібцун. – К., 2012. – 258 с.
2. Шеремет М.К., Сергєєва І.В. Формування усного зв'язного висловлювання у дітей із фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення // Педагогіка та методика спеціальні: Зб. наук. ст. НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2001. – Вип. 2. – С.100–106.

БАБИНЕЦЬ Н.В.,

БАРНА Х.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ДОШКІЛЬНИКІВ ЯК ОСНОВА МОРАЛЬНОСТІ

Формування естетичної культури, творчих здібностей особистості, виховання естетичних смаків, почуттів, потреб набуває особливої значущості саме в дошкільному віці, оскільки знання, вміння та навички, отримані в ранньому дитинстві, значним чином впливають на її подальший розвиток. Природа – могутнє джерело пізнання, яке через спілкування розкриває людині свої таємниці й робить її більш чутливою до навколишнього світу.

В. Сухомлинський стверджував, що у грі дитина емоційніше і краще пізнає навколишній світ, природу. Природа – безкрає поле для спостереження дітей, так зазначав педагог, він підкреслював, що духовне життя дитини повноцінне лише тоді, коли вона живе у світі гри, казки, музики, фантазії [1, с. 57].

Видатні педагоги Г. Сковорода, К. Ушинський, М. Бунаков, В. Водовозов, О. Духнович, В.Сухомлинський, наголошуючи на тому, як краса світу повинна творити красу в самій людині, бачили вище виховне завдання у формуванні духовності, гуманізму [3]. Навчити дітей відгукуватися на велич і красу природи, перейматися її гармонією, щоб відбувся багатозначний діалог з природою – найважливіше педагогічне завдання виховання природою [3].

Основу змісту діяльності дітей складають ті знання і вміння, які утворюються у них в процесі знайомства з навколишнім, зокрема з природою. Бачити красу в природі – одне з головних завдань всебічного розвитку дошкільнят. Воно здійснюється в процесі утворення в їхній свідомості конкретних знань про явища неживої і живої природи.

Для формування естетичного ставлення до природи дитині необхідний багатий чуттєвий досвід, одержуваний їм від сприйняття світу природи, суспільного життя [2].

Природа оточує дитину з ранніх років. Вона є джерелом нових знань, естетичних натхнень. Уміння спостерігати, вироблене в процесі пізнання природи, народжує звичку робити висновки, виховує логіку думки, чіткість і красу мовлення. Кожне знайомство з природою – урок розвитку дитячого розуму, творчості, почуття.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>